

Scénář k rozhlasové reportáži – Jiřina Čechová

Tým: Eliška Casková, Sabina Dvořáková, Antonín Franek, Lucie Dobšíčková, Tereza Kociánová a Veronika Příbylová

jingl

Jiřina Čechová se narodila jen pár let před vypuknutím druhé světové války v klidné moravské vesničce Bezkov. Nové podmínky v Protektorátu už ale i jako dítě citlivě prožívala. Válka zasáhla do života celé její rodiny. Její starší sestry nemohly studovat na gymnáziu ve Znojmě. Město totiž nebylo součástí země. Cesta vlakem, pohraničím, do školy v Moravských Budějovicích se jim tak proměnila v malé dobrodružství.

R07_0007 0:58 – 1:30 (zvuk vlaku)

JČ: Jak to bylo domluveno mezi Německou říší a Protektorátem, tak vlak vyjížděl ze Znojma. Přijel do Citonic, které patřily k Protektorátu. Otevřeli jeden vagon a lidé mohli do toho vagonu nastoupit. Pak ho zas zavřeli a jelo se přes Šumnou a Grešlové Mýto. Tam zase byl Reich. Pak byly Blížkovice, vlak se zas otevřel, a tak jsme se dostali do Budějovic.

Na obyvatele Bezkov také brzy dopadly omezení a nedostatek, které válka s sebou přinesla. Dnes pro nás běžné věci bylo velice těžké sehnat. Lidé na vesnici si ale pomáhali.

R07_0010 0:03 – 0:32

JČ: Všechno bylo na lístky a bylo těžké zásobování. Ostatně na lístky byly i oděvy a boty. Takže když dítěti vyrostly trochu nohy a neměly ještě lístek na další boty, no tak mělo to dítě problém. Většinou se to rozdávalo mezi lidmi „Tady moje dcera už z toho vyrostla, tak ať to má vaše dcera“. Na venkově panovala taková shoda.

Aby získali nějaké peníze a potraviny navíc, museli lidé v Bezkově i riskovat. Za porušování předpisů a dodávek hrozily přísné tresty nebo vězení v koncentračních táborech. Díky spolupráci s německým mlynářem Faltýskem si mohli bezkovští sedláci nechat část své mouky.

R07_0012 1:58 – 2:30 (zvuk povozu) - R07_0012 1:48 – 2:27

JČ: Tatínek zařídil, že ti sedláci přijeli dolů. Měli papír, že mohou pomlít a Faltýsek jim to musel podepsat. A tatínek s tím panem mlynářem domluvil, že jim to podepíše tužkou. Tak jim to podepsal tužkou. Když je na zpáteční cestě nikdo nekontroloval. Protože to se jelo přes hranice Protektorátu do Německa. Když je nikdo nekontroloval, tak to potvrzení, že mají vybráno vymazal a jeli ještě jednou.

Mlynář Faltýsek byl jedním z mála Němců, který po válce nemusel nuceně z Československa odejít.

Přestože se v obci paní Čechové na konci války přímo nebojovalo, o dramatické okamžiky ani zde nebyla nouze.

R07_0011 0:07 – 0:27 (zvuk letadla)

JČ: Lítalý stíhačky nad Bezkovem. Dokonce se tam dvě mezi sebou střetly. Ale pak nespady na Bezkov. Odletěly dál. Například když se bombardovalo Znojmo. Jedna bomba spadla i za Bezkov na pole a my jsme se schovávali do sklepa.

Vzpomíná paní Čechová.

Možná právě zážitky z dětství ovlivnily její další život. V roce 1968 veřejně odmítla vstup okupačních vojsk na naše území a musela odejít ze znojemského gymnázia, kde pracovala jako učitelka. Během normalizace překládala v té době zakázané knížky a spolu s manželem podepsala Chartu 77. Do znojemského gymnázia se mohla vrátit až po sametové revoluci. Její hodiny dějepisu a občanské nauky navštěvovali studenti až do roku 2006.